

I

(Acte legislative)

REGULAMENTE

REGULAMENTUL (UE) 2021/1056 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI

din 24 iunie 2021

de instituire a Fondului pentru o tranziție justă

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 175 al treilea paragraf și articolul 322 alineatul (1) litera (a),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

având în vedere avizul Curții de Conturi ⁽¹⁾,

având în vedere avizele Comitetului Economic și Social European ⁽²⁾,

având în vedere avizul Comitetului Regiunilor ⁽³⁾,

hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară ⁽⁴⁾,

întrucât:

- (1) Cadru de reglementare care guvernează politica de coeziune a Uniunii pentru perioada 2021-2027, în contextul următorului cadru financiar multianual, contribuie la îndeplinirea angajamentelor Uniunii de punere în aplicare a Acordului de la Paris adoptat în cadrul Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice ⁽⁵⁾ (denumit în continuare „Acordul de la Paris”), continuând eforturile de limitare a creșterii temperaturii la 1,5°C peste nivelurile preindustriale, precum și a obiectivelor de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite, prin concentrarea finanțării din partea Uniunii asupra obiectivelor verzi. Prezentul regulament ar trebui să pună în aplicare una dintre prioritățile stabilite în Comunicarea Comisiei din 11 decembrie 2019 intitulată „Pactul ecologic european” și face parte din Planul de investiții pentru o Europă durabilă, care oferă finanțare specifică în cadrul Mecanismului pentru o tranziție justă în contextul politicii de coeziune pentru a aborda costurile sociale, economice și de mediu ale tranziției către o economie circulară și neutră din punct de vedere climatic, în care emisiile de gaze cu efect de seră rămase să fie compensate prin absorbții echivalente.
- (2) Tranziția către o economie circulară și neutră din punct de vedere climatic constituie unul dintre cele mai importante obiective de politică ale Uniunii. La 12 decembrie 2019, Consiliul European a aprobat realizarea obiectivului Uniunii privind neutralitatea climatică până în 2050, în conformitate cu obiectivele Acordului de la Paris. Deși combaterea schimbărilor climatice și a degradării mediului va aduce tuturor beneficii pe termen lung și oferă tuturor oportunități și provocări pe termen mediu, nu toate regiunile și statele membre își încep tranziția de la același nivel sau au aceeași capacitate de reacție. Unele state membre sunt mai avansate decât altele, iar tranziția implică un impact social, economic și de mediu mai extins pentru regiunile care se bazează în mare măsură pe combustibili

⁽¹⁾ JO C 290, 1.9.2020, p. 1.

⁽²⁾ JO C 311, 18.9.2020, p. 55 și JO C 429, 11.12.2020, p. 240.

⁽³⁾ JO C 324, 1.10.2020, p. 74.

⁽⁴⁾ Poziția Parlamentului European din 18 mai 2021 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial) și Decizia Consiliului din 7 iunie 2021.

⁽⁵⁾ JO L 282, 19.10.2016, p. 4.

fosili pentru consumul de energie – în special cărbune, lignit, turbă și șisturi bituminoase – sau pe industrii cu emisii ridicate de gaze cu efect de seră. Această situație creează nu doar riscul unei tranziții la viteze variabile în ceea ce privește acțiunile climatice la nivelul Uniunii, ci și riscul unor disparități tot mai mari între regiuni, dăunătoare pentru obiectivele de coeziune socială, economică și teritorială.

- (3) Pentru a reuși și a fi acceptabilă din punct de vedere social pentru toți, tranziția trebuie să fie echitabilă și favorabilă incluziunii. Prin urmare, Uniunea, statele membre și regiunile lor trebuie să țină seama de implicațiile sale sociale, economice și de mediu încă de la început și să utilizeze toate instrumentele posibile pentru a atenua consecințele negative. Bugetul Uniunii are un rol important în această privință.
- (4) Astfel cum se prevede în Pactul ecologic european și în Planul de investiții pentru o Europă durabilă, Mecanismul pentru o tranziție justă ar trebui să vină în completarea celorlalte acțiuni din următorul cadru financiar multianual pentru perioada 2021-2027. Acest mecanism ar trebui să contribuie la abordarea consecințelor sociale, economice și de mediu, în special pentru lucrătorii afectați pe parcursul procesului de tranziție către o Uniune neutră din punct de vedere climatic până în 2050, prin agregarea cheltuielilor bugetare ale Uniunii în favoarea obiectivelor climatice și sociale la nivel regional și prin urmărirea unor standarde sociale și de mediu ridicate.
- (5) Prezentul regulament ar trebui să instituie Fondul pentru o tranziție justă (FTJ), care constituie unul dintre pilonii Mecanismului pentru o tranziție justă pus în aplicare în cadrul politicii de coeziune. Obiectivele FTJ sunt de a atenua efectele negative ale tranziției climatice prin acordarea de sprijin celor mai afectate teritorii și lucrătorilor vizați, precum și de a promova o tranziție socioeconomică echilibrată. În conformitate cu obiectivul specific unic al FTJ, acțiunile care beneficiază de sprijin din partea FTJ ar trebui să contribuie în mod direct la atenuarea impactului tranziției prin atenuarea repercusiunilor negative asupra ocupării forței de muncă și prin finanțarea diversificării și a modernizării economiei locale. Obiectivul specific unic al FTJ este stabilit la același nivel și menționat împreună cu obiectivele de politică prevăzute în Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁶⁾.
- (6) Pentru a reflecta Pactul ecologic european ca strategie de creștere durabilă a Uniunii și importanța combaterii schimbărilor climatice în concordanță cu angajamentele Uniunii de a pune în aplicare Acordul de la Paris și obiectivele de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite, FTJ este destinat să contribuie la integrarea acțiunilor climatice și la durabilitatea mediului, precum și la atingerea unei ținte globale reprezentate de alocarea a 30 % din cheltuielile bugetului Uniunii pentru sprijinirea îndeplinirii obiectivelor climatice și la realizarea obiectivului ambițios de a alocă 7,5 % din cheltuielile anuale efectuate în contextul cadrului financiar multianual pentru obiectivele în materie de biodiversitate în 2024 și 10 % din cheltuielile anuale efectuate în contextul cadrului financiar multianual pentru obiectivele în materie de biodiversitate în 2026 și 2027, luând în considerare suprapunerile existente între obiectivele climatice și cele legate de biodiversitate. Resursele din pachetul financiar al FTJ sunt suplimentare investițiilor necesare pentru atingerea țintei globale de a alocă 30 % din cheltuielile bugetului Uniunii pentru îndeplinirea obiectivelor climatice. Respectivele resurse ar trebui să contribuie integral la atingerea acestei ținte, împreună cu resursele transferate în mod voluntar din Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) instituit prin Regulamentul (UE) 2021/1058 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁷⁾ și din Fondul social european Plus (FSE+) instituit prin Regulamentul (UE) 2021/1057 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁸⁾. În acest context, FTJ ar trebui să sprijine activități care respectă standardele și prioritățile Uniunii în materie de climă și de mediu și nu prejudiciază în mod semnificativ obiectivele de mediu în înțelesul articolului 17 din Regulamentul (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁹⁾ și care asigură tranziția către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon în perspectiva realizării unei Uniuni neutre din punct de vedere climatic până în 2050.

⁽⁶⁾ Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize (a se vedea pagina 159 din prezentul Jurnal Oficial).

⁽⁷⁾ Regulamentul (UE) 2021/1058 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 privind Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune (a se vedea pagina 60 din prezentul Jurnal Oficial).

⁽⁸⁾ Regulamentul (UE) 2021/1057 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de instituire a Fondului social european Plus (FSE+) și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1296/2013 (a se vedea pagina 21 din prezentul Jurnal Oficial).

⁽⁹⁾ Regulamentul (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iunie 2020 privind instituirea unui cadru care să faciliteze investițiile durabile și de modificare a Regulamentului (UE) 2019/2088 (JO L 198, 22.6.2020, p. 13).

- (7) Resursele din FTJ ar trebui să vină în completarea resurselor disponibile în cadrul politicii de coeziune.
- (8) Tranziția către o economie neutră din punct de vedere climatic reprezintă o provocare pentru toate statele membre. Tranziția va fi dificilă îndeosebi pentru statele membre care se bazează, ori s-au bazat până nu demult, în mare măsură, pe combustibilii fosili sau pe activitățile industriale cu emisii ridicate de gaze cu efect de seră care trebuie eliminate treptat sau care trebuie adaptate din cauza tranziției către o economie neutră din punct de vedere climatic și care nu dispun de mijloacele financiare necesare în acest scop. Prin urmare, FTJ ar trebui să vizeze toate statele membre, dar distribuirea mijloacelor sale financiare ar trebui să se concentreze pe teritoriile cele mai afectate de procesul de tranziție climatică și respectiva distribuire ar trebui să reflecte capacitatea statelor membre de a finanța investițiile necesare pentru a face față tranziției către o economie neutră din punct de vedere climatic.
- (9) Prezentului regulament i se aplică normele financiare orizontale adoptate de Parlamentul European și de Consiliu în temeiul articolului 322 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE). Respectivele norme sunt stabilite în Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽¹⁰⁾ (denumit în continuare „Regulamentul financiar”) și determină în special procedura de stabilire și execuție a bugetului prin granturi, premii, gestiune indirectă, instrumente financiare, garanții bugetare, asistență financiară și rambursări către experți externi și prevăd verificarea responsabilităților actorilor financiari. Normele adoptate în temeiul articolului 322 din TFUE includ, de asemenea, un regim general de condiționalitate pentru protecția bugetului Uniunii.
- (10) Pentru a asigura utilizarea eficace a resurselor FTJ, accesul la FTJ ar trebui să fie limitat la 50 % din alocările naționale pentru statele membre care nu s-au angajat încă să pună în aplicare, în conformitate cu obiectivele Acordului de la Paris, obiectivul Uniunii privind neutralitatea climatică până în 2050, restul de 50 % fiind pus la dispoziție pentru programare în momentul acceptării unui astfel de angajament. Pentru a asigura echitatea și egalitatea de tratament între statele membre, în cazul în care un stat membru nu s-a angajat până la data de 31 decembrie a oricărui an începând din 2022 să pună în aplicare obiectivul Uniunii privind neutralitatea climatică până în 2050, angajamentul bugetar pentru anul precedent ar trebui să fie dezangajat în întregime în anul următor.
- (11) În conformitate cu Regulamentul (UE) 2020/2094 al Consiliului ⁽¹¹⁾ și în limitele resurselor alocate în cadrul acestuia, măsurile de redresare și de reziliență prevăzute de FTJ ar trebui să fie puse în aplicare pentru a aborda impactul fără precedent al crizei provocate de COVID-19. Aceste resurse suplimentare ar trebui să fie utilizate în așa fel încât să se asigure respectarea termenelor prevăzute în regulamentul respectiv.
- (12) Prezentul regulament ar trebui să identifice tipurile de investiții pentru care sprijinul pentru cheltuielile din cadrul FTJ ar fi permis. Toate activitățile sprijinite ar trebui să se desfășoare cu respectarea deplină a angajamentelor și a priorităților Uniunii în materie de climă, de mediu și la nivel social. Lista investițiilor ar trebui să le includă pe cele care sprijină economiile locale prin stimularea potențialului lor endogen de creștere în conformitate cu strategiile de specializare inteligentă respective, inclusiv turismul durabil, după caz. Investițiile trebuie să fie sustenabile pe termen lung, ținând seama de toate obiectivele Pactului ecologic european. Proiectele finanțate ar trebui să contribuie la o tranziție către o economie durabilă, neutră din punct de vedere climatic și circulară, inclusiv la măsuri care vizează creșterea eficienței utilizării resurselor. Incinerarea deșeurilor nu ar trebui să beneficieze de sprijin, având în vedere că această activitate se încadrează în partea inferioară a ierarhiei deșeurilor în economia circulară. Serviciile de consultanță care contribuie la punerea în aplicare a măsurilor care beneficiază de sprijin din partea FTJ ar trebui să fie eligibile. Renaturarea siturilor, dezvoltarea infrastructurii verzi și gestionarea apei ar trebui să poată fi sprijinite în cadrul unui proiect de restaurare a terenurilor. Atunci când sprijină măsuri de eficiență energetică, FTJ ar trebui să poată sprijini investițiile precum cele care contribuie la reducerea sărăciei energetice, în principal prin îmbunătățirea eficienței energetice a fondului locativ. FTJ ar trebui de asemenea să poată sprijini dezvoltarea unor tehnologii inovatoare de stocare.

⁽¹⁰⁾ Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iulie 2018 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1296/2013, (UE) nr. 1301/2013, (UE) nr. 1303/2013, (UE) nr. 1304/2013, (UE) nr. 1309/2013, (UE) nr. 1316/2013, (UE) nr. 223/2014, (UE) nr. 283/2014 și a Deciziei nr. 541/2014/UE și de abrogare a Regulamentului (UE, Euratom) nr. 966/2012 (JO L 193, 30.7.2018, p. 1).

⁽¹¹⁾ Regulamentul (UE) 2020/2094 al Consiliului din 14 decembrie 2020 de instituire a unui instrument de redresare al Uniunii Europene pentru a sprijini redresarea în urma crizei provocate de COVID-19 (JO L 433 I, 22.12.2020, p. 23).

- (13) Pentru a-i proteja cetățenii care sunt cei mai vulnerabili la tranziția climatică, FTJ ar trebui să vizeze, de asemenea, actualizarea competențelor și recalificarea, inclusiv formarea lucrătorilor afectați, indiferent dacă aceștia sunt încă angajați sau și-au pierdut locul de muncă din cauza tranziției. FTJ ar trebui să urmărească să îi ajute să se adapteze la noi oportunități de angajare. FTJ ar trebui, de asemenea, să ofere orice formă adecvată de sprijin persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, inclusiv asistență pentru căutarea unui loc de muncă și incluziunea lor activă pe piața forței de muncă. Toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă care și-au pierdut locul de muncă în sectoarele afectate de tranziția dintr-o regiune vizată de planul teritorial pentru o tranziție justă ar trebui să fie eligibile pentru a beneficia de sprijin din partea FTJ, chiar dacă lucrătorii care au fost concediați nu locuiesc în regiunea respectivă. Ar trebui să se acorde atenția cuvenită cetățenilor expuși riscului de sărăcie energetică, în special atunci când se pun în aplicare măsuri de eficiență energetică pentru îmbunătățirea condițiilor în locuințele sociale.
- (14) Ar trebui să se permită acordarea de sprijin pentru activitățile din domeniul educației și al incluziunii sociale, precum și sprijin pentru infrastructura socială destinată centrelor de îngrijire a copiilor și a persoanelor în vârstă, precum și în centrele de formare, cu condiția ca aceste activități să fie justificate în mod corespunzător în planurile teritoriale pentru o tranziție justă. În ceea ce privește îngrijirea persoanelor în vârstă, ar trebui menținut principiul promovării îngrijirii în comunitate. Serviciile sociale și serviciile publice din aceste domenii ar putea completa mixul de investiții. Orice sprijin acordat în aceste domenii ar trebui să necesite o justificare adecvată în planurile teritoriale pentru o tranziție justă și ar trebui să urmărească obiectivele Pilonului european al drepturilor sociale.
- (15) Pentru a aborda situația specifică și rolul femeilor în tranziția către o economie neutră din punct de vedere climatic, ar trebui promovată egalitatea de gen. Participarea femeilor pe piața forței de muncă și antreprenoriatul în rândul acestora, precum și egalitatea de remunerare, joacă un rol important în asigurarea egalității de șanse. FTJ ar trebui, de asemenea, să acorde o atenție deosebită grupurilor vulnerabile care sunt afectate în mod disproporționat de efectele adverse ale tranziției, cum ar fi lucrătorii cu handicap. Identitatea comunităților miniere trebuie păstrată, iar continuitatea comunităților trecute și viitoare trebuie protejată. Aceasta presupune acordarea unei atenții deosebite patrimoniului lor minier material și imaterial, inclusiv culturii miniere.
- (16) Pentru a consolida diversificarea economică a teritoriilor afectate de tranziție, FTJ ar trebui să ofere sprijin întreprinderilor și agenților economici, inclusiv prin sprijin pentru investiții productive în microîntreprinderi și întreprinderile mici și mijlocii ⁽¹²⁾ (IMM-uri). Investițiile productive ar trebui înțelese ca investiții în capitalul fix sau în activele necorporale ale întreprinderilor în vederea producerii de bunuri și servicii, contribuind astfel la formarea brută de capital și la ocuparea forței de muncă. Pentru alte întreprinderi decât IMM-urile, investițiile productive ar trebui să fie sprijinite numai dacă sunt necesare pentru atenuarea pierderilor de locuri de muncă generate de tranziție prin crearea sau protejarea unui număr semnificativ de locuri de muncă și dacă nu conduc la o relocare sau nu sunt rezultatul acesteia. Investițiile în instalațiile industriale existente, inclusiv cele vizate de sistemul Uniunii de comercializare a certificatelor de emisii, ar trebui permise dacă contribuie la tranziția către o economie a Uniunii neutră din punct de vedere climatic până în 2050 și se situează cu mult sub nivelul de referință relevant stabilit pentru alocarea cu titlu gratuit în temeiul Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului ⁽¹³⁾ și dacă duc la protejarea unui număr semnificativ de locuri de muncă. Orice astfel de investiție ar trebui să fie justificată în mod corespunzător în planul teritorial pertinent pentru o tranziție justă. Pentru a proteja integritatea pieței interne și politica de coeziune, sprijinul acordat întreprinderilor ar trebui să respecte normele Uniunii privind ajutoarele de stat, astfel cum sunt prevăzute la articolele 107 și 108 din TFUE și, în special, sprijinul acordat investițiilor productive ale altor întreprinderi decât IMM-urile ar trebui să fie limitat la întreprinderile situate în zone desemnate ca zone asistate în sensul articolului 107 alineatul (3) literele (a) și (c) din TFUE.
- (17) Pentru a oferi flexibilitate în ceea ce privește programarea resurselor FTJ în cadrul obiectivului Investiții pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică, ar trebui să fie posibilă elaborarea unui program independent al FTJ sau programarea resurselor FTJ în una sau mai multe priorități specifice din cadrul programelor care beneficiază de sprijin din partea FEDR, FSE+ sau a Fondului de coeziune. În conformitate cu Regulamentul (UE) 2021/1060, resursele FTJ ar putea fi consolidate, în mod voluntar, printr-o finanțare complementară din partea FEDR și a FSE+. În acest caz, cuantumurile transferate de la FEDR și FSE+ ar trebui să fie în concordanță cu tipul de operațiuni prevăzute în planurile teritoriale pentru o tranziție justă.

⁽¹²⁾ Recomandarea Comisiei din 6 mai 2003 privind definirea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii (JO L 124, 20.5.2003, p. 36).

⁽¹³⁾ Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 2003 de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisii de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității și de modificare a Directivei 96/61/CE a Consiliului (JO L 275, 25.10.2003, p. 32).

- (18) Sprijinul FTJ ar trebui să fie condiționat de punerea în aplicare efectivă a unui proces de tranziție pe un teritoriu specific pentru a realiza o economie neutră din punct de vedere climatic. În această privință, statele membre ar trebui să elaboreze, în cadrul dialogului social și în cooperare cu părțile interesate relevante, în conformitate cu dispozițiile relevante privind parteneriatul din Regulamentul (UE) 2021/1060 și cu sprijinul Comisiei, planuri teritoriale pentru o tranziție justă care stabilesc procesul de tranziție, în concordanță cu planurile lor naționale integrate privind energia și clima. În acest scop, Comisia ar trebui să înființeze o Platformă pentru o tranziție justă care să se bazeze pe platforma existentă pentru regiunile carbonifere în tranziție, pentru a permite schimburile bilaterale și multilaterale de experiență cu privire la lecțiile învățate și la bunele practici în toate sectoarele afectate. Statele membre ar trebui să se asigure că municipalitățile și orașele sunt implicate în execuția resurselor FTJ și că nevoile acestora în acest context sunt luate în considerare.
- (19) Planurile teritoriale pentru o tranziție justă ar trebui să identifice teritoriile cele mai afectate, în care ar trebui să fie concentrat sprijinul FTJ, și să descrie acțiunile specifice care urmează să fie întreprinse pentru atingerea țintelor Uniunii privind energia și clima pentru 2030 și a unei economii a Uniunii neutre din punct de vedere climatic până în 2050, în special în ceea ce privește conversia sau închiderea instalațiilor care implică producția de combustibili fosili sau alte activități care generează emisii ridicate de gaze cu efect de seră. Respectiv teritoriile ar trebui definite cu precizie și ar trebui să corespundă nivelului 3 din nomenclatorul comun al unităților teritoriale de statistică (denumite în continuare „regiuni de nivel NUTS 3”), astfel cum au fost stabilite de Regulamentul (CE) nr. 1059/2003 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽¹⁴⁾, sau să facă parte din acestea. Planurile ar trebui să stabilească provocările și nevoile acestor teritorii, ținând cont de riscurile de depopulare, și să identifice tipul de operațiuni necesare pentru a contribui la crearea de locuri de muncă la nivelul beneficiarilor planului și într-un mod care să asigure dezvoltarea coerentă a unor activități economice reziliente la schimbările climatice, care să fie compatibile totodată cu tranziția către o economie neutră din punct de vedere climatic și cu obiectivele Pactului ecologic european. Atunci când se identifică astfel de teritorii, ar trebui să se acorde o atenție suplimentară particularităților insulelor, ale zonelor insulare, precum și ale regiunilor ultraperiferice, în cazul cărora caracteristicile geografice și socioeconomice pot necesita o abordare diferită pentru a sprijini procesul de tranziție către o economie neutră din punct de vedere climatic. Numai investițiile conforme cu planurile teritoriale pentru o tranziție justă ar trebui să primească sprijin financiar din partea FTJ. Planurile teritoriale pentru o tranziție justă ar trebui să facă parte din programele care beneficiază de sprijin după caz, din partea FEDR, FSE+, a Fondului de coeziune sau FTJ, care sunt aprobate de Comisie.
- (20) Pentru a spori orientarea către rezultate a utilizării resurselor FTJ, Comisia, în conformitate cu principiul proporționalității, ar trebui să poată aplica corecții financiare în cazul unor rezultate foarte slabe în materie de atingere a țintelor stabilite pentru obiectivul specific al FTJ.
- (21) Pentru a stabili un cadru financiar adecvat pentru FTJ, ar trebui conferite competențe de executare Comisiei pentru a stabili defalcarea anuală a resurselor disponibile pe stat membru.
- (22) Întrucât obiectivul prezentului regulament, și anume sprijinirea populației, a economiei și a mediului din teritoriile care se confruntă cu transformări economice și sociale în cadrul tranziției către o economie neutră din punct de vedere climatic, nu poate fi realizat în mod satisfăcător de către statele membre din cauza disparităților dintre nivelurile de dezvoltare ale diferitelor teritorii și a rămănerii în urmă a celor mai defavorizate teritorii, precum și a limitării resurselor financiare ale statelor membre și ale teritoriilor, dar, având în vedere, necesitatea unui cadru coerent de punere în aplicare care să acopere mai multe fonduri ale Uniunii în cadrul gestiunii partajate, acesta poate fi realizat mai bine la nivelul Uniunii, Uniunea poate adopta măsuri în conformitate cu principiul subsidiarității prevăzut la articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană. În conformitate cu principiul proporționalității prevăzut la articolul respectiv, prezentul regulament nu depășește ceea ce este necesar pentru realizarea acestui obiectiv.
- (23) Având în vedere adoptarea prezentului regulament după începerea perioadei de programare și ținând seama de necesitatea de a executa FTJ într-un mod coordonat și armonizat, precum și pentru a permite implementarea sa rapidă, prezentul regulament ar trebui să intre în vigoare în ziua următoare datei publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*,

⁽¹⁴⁾ Regulamentul (CE) nr. 1059/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 mai 2003 privind instituirea unui nomenclator comun al unităților teritoriale de statistică (NUTS) (JO L 154, 21.6.2003, p. 1).

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

Articolul 1

Obiect și domeniu de aplicare

Prezentul regulament instituie Fondul pentru o tranziție justă (FTJ) pentru a oferi sprijin populației, economiilor și mediului din teritoriile care se confruntă cu provocări socioeconomice majore care decurg din procesul de tranziție către obiectivele Uniunii privind energia și clima pentru 2030, astfel cum sunt definite la articolul 2 punctul 11 din Regulamentul (UE) 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽¹⁵⁾, și către o economie a Uniunii neutră din punct de vedere climatic până în 2050.

Regulamentul stabilește obiectivul specific al FTJ, acoperirea geografică și resursele acestuia, domeniul de aplicare al sprijinului acordat în ceea ce privește obiectivul Investiții pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică menționat la articolul 5 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul (UE) 2021/1060, precum și dispoziții specifice pentru programare și indicatorii necesari pentru monitorizare.

Articolul 2

Obiectivul specific

În conformitate cu articolul 5 alineatul (1) al doilea paragraf din Regulamentul (UE) 2021/1060, FTJ contribuie la obiectivul specific unic de a permite regiunilor și cetățenilor să facă față efectelor sociale, asupra ocupării forței de muncă, economice și de mediu ale tranziției către țintele Uniunii privind energia și clima pentru 2030 și o economie a Uniunii neutră din punct de vedere climatic până în 2050, în temeiul Acordului de la Paris.

Articolul 3

Acoperirea geografică și resursele în cadrul obiectivului Investiții pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică

- (1) FTJ sprijină obiectivul Investiții pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică în toate statele membre.
- (2) Resursele FTJ în cadrul obiectivului Investiții pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică care sunt disponibile pentru angajamentul bugetar pentru perioada 2021-2027 sunt de 7 500 000 000 EUR la prețurile din 2018, astfel cum se prevede la articolul 110 alineatul (1) litera (g) din Regulamentul (UE) 2021/1060.
- (3) Resursele menționate la alineatul (2) pot fi majorate, dacă este cazul, cu resurse suplimentare alocate în bugetul Uniunii, precum și cu alte resurse în conformitate cu actul de bază aplicabil.
- (4) Comisia adoptă o decizie, prin intermediul unui act de punere în aplicare, pentru a stabili defalcarea anuală a resurselor disponibile, inclusiv a oricăror resurse suplimentare menționate la alineatul (3), pentru fiecare stat membru, în conformitate cu alocările prevăzute în anexa I.

Articolul 4

Resursele din Instrumentul de redresare al Uniunii Europene

- (1) Măsurile menționate la articolul 1 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2020/2094 sunt puse în aplicare în temeiul prezentului regulament cu un cuantum de 10 000 000 000 EUR la prețurile din 2018 astfel cum se menționează la articolul 109 alineatul (1) al doilea paragraf din Regulamentul (UE) 2021/1060 și sub rezerva articolului 3 alineatele (3), (4), (7) și (9) din Regulamentul (UE) 2020/2094.

⁽¹⁵⁾ Regulamentul (UE) 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018 privind guvernarea uniunii energetice și a acțiunilor climatice, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 663/2009 și (CE) nr. 715/2009 ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 94/22/CE, 98/70/CE, 2009/31/CE, 2009/73/CE, 2010/31/UE, 2012/27/UE și 2013/30/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 2009/119/CE și (UE) 2015/652 ale Consiliului și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 525/2013 al Parlamentului European și al Consiliului (JO L 328, 21.12.2018, p. 1).

Acest cuantum este considerat ca reprezentând alte resurse menționate la articolul 3 alineatul (3) din prezentul regulament. După cum se prevede la articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2020/2094, acest cuantum constituie venituri alocate externe în sensul articolului 21 alineatul (5) din Regulamentul financiar.

(2) Cuantumul menționat la alineatul (1) de la prezentul articol este pus la dispoziție pentru angajamentul bugetar în cadrul obiectivului Investiții pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică pentru anii 2021-2023, în plus față de resursele globale menționate la articolul 3, după cum urmează:

- 2021: 2 000 000 000 EUR;
- 2022: 4 000 000 000 EUR;
- 2023: 4 000 000 000 EUR.

Un cuantum de 15 600 000 EUR la prețurile din 2018 se pune la dispoziție pentru cheltuielile administrative din resursele menționate la primul paragraf.

(3) Defalcarea anuală de către statele membre a cuantumului menționat la alineatul (1) primul paragraf de la prezentul articol se include în decizia Comisiei menționată la articolul 3 alineatul (4), în conformitate cu alocările stabilite în anexa I.

(4) Prin derogare de la articolul 14 alineatul (3) din Regulamentul financiar, normele de dezangajare prevăzute în titlul VII capitolul IV din Regulamentul (UE) 2021/1060 se aplică angajamentelor bugetare bazate pe resursele menționate la alineatul (1) de la prezentul articol. Prin derogare de la articolul 12 alineatul (4) litera (c) din Regulamentul financiar, aceste resurse nu pot fi utilizate pentru un program sau o acțiune următoare.

(5) Plățile către programe se alocă primului angajament deschis al FTJ, începând cu angajamentele din resursele menționate la alineatul (1) primul paragraf până la epuizarea lor.

Articolul 5

Mecanismul de recompensare verde

(1) În cazul în care, în temeiul articolului 3 alineatul (3), resursele pentru FTJ sunt majorate înainte de 31 decembrie 2024, resursele suplimentare se distribuie între statele membre pe baza cotelor naționale prevăzute în anexa I.

(2) În cazul în care, în temeiul articolului 3 alineatul (3) din prezentul regulament, resursele pentru FTJ sunt majorate după 31 decembrie 2024, resursele suplimentare se distribuie între statele membre în conformitate cu metodologia prevăzută la al doilea paragraf de la prezentul alineat, pe baza modificării emisiilor de gaze cu efect de seră ale instalațiilor lor industriale în perioada cuprinsă între anul 2018 și ultimul an pentru care sunt disponibile date, astfel cum sunt raportate în conformitate cu articolul 7 din Regulamentul (CE) nr. 166/2006 al Parlamentului European și al Consiliului⁽¹⁶⁾. Modificarea emisiilor de gaze cu efect de seră ale fiecărui stat membru se calculează prin agregarea emisiilor de gaze cu efect de seră numai ale regiunilor de nivel NUTS 3 care au fost identificate în planurile teritoriale pentru o tranziție justă în conformitate cu articolul 11 alineatul (1) din prezentul regulament.

Alocarea de resurse suplimentare pentru fiecare stat membru se stabilește în conformitate cu următoarele:

- (a) pentru statele membre care au realizat o reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră realizată de fiecare stat membru se calculează prin exprimarea nivelului emisiilor de gaze cu efect de seră din cel mai recent an de referință ca procent din emisiile de gaze cu efect de seră observate în 2018; pentru statele membre care nu au realizat o reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, procentul respectiv se stabilește la 100 %;
- (b) cota finală pentru fiecare stat membru se obține împărțind cotele naționale stabilite în anexa I la procente care rezultă de la litera (a); și
- (c) rezultatul calculului de la litera (b) se reclasifică pentru a ajunge la 100 %.

⁽¹⁶⁾ Regulamentul (CE) nr. 166/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 ianuarie 2006 de instituire a unui registru European al emisiilor și transferului de poluanți și de modificare a Directivelor 91/689/CEE și 96/61/CE ale Consiliului (JO L 33, 4.2.2006, p. 1).

(3) Statele membre includ resursele suplimentare în programele lor și transmit o modificare a programului în conformitate cu articolul 24 din Regulamentul (UE) 2021/1060.

Articolul 6

Alocări specifice pentru regiunile ultraperiferice și insule

Atunci când își pregătesc planurile teritoriale pentru o tranziție justă în conformitate cu articolul 11 alineatul (1), statele membre țin seama în special de situația insulelor și a regiunilor ultraperiferice care se confruntă cu provocări socioeconomice grave care decurg din procesul de tranziție către țintele Uniunii privind energia și clima pentru 2030 și către o economie a Uniunii neutră din punct de vedere climatic până în 2050, având în vedere nevoile lor specifice, astfel cum sunt recunoscute la articolele 174 și 349 din TFUE.

Atunci când includ astfel de teritorii în planurile lor teritoriale pentru o tranziție justă, statele membre stabilesc cuantumul specific alocat pentru respectivele teritorii, cu justificarea corespunzătoare, ținând seama de provocările specifice ale respectivelor teritorii.

Articolul 7

Accesul condiționat la resurse

(1) În cazul în care un stat membru nu și-a luat angajamentul de a pune în aplicare obiectivul Uniunii privind neutralitatea climatică până în 2050, numai 50 % din alocările anuale pentru statul membru respectiv stabilite în conformitate cu articolul 3 alineatul (4) și cu articolul 4 alineatul (3) sunt puse la dispoziție pentru programare și incluse în priorități.

Prin derogare de la articolul 10 alineatul (1) din prezentul regulament, restul de 50 % din alocările anuale nu se includ în priorități. În astfel de cazuri, programele care beneficiază de sprijin din partea FTJ și sunt transmise în conformitate cu articolul 21 din Regulamentul (UE) 2021/1060 includ doar 50 % din alocările anuale ale FTJ în tabelul menționat la articolul 22 alineatul (3) litera (g) punctul (ii) din regulamentul menționat. Tabelul menționat la articolul 22 alineatul (3) litera (g) punctul (i) din regulamentul menționat identifică separat alocările disponibile pentru programare și alocările care nu sunt programate.

(2) Comisia aprobă programele care conțin o prioritate a FTJ sau orice modificare a acestora numai în cazul în care sunt respectate cerințele stabilite în partea de alocare programată în conformitate cu alineatul (1).

(3) De îndată ce un stat membru s-a angajat să pună în aplicare obiectivul Uniunii privind neutralitatea climatică până în 2050, acesta poate depune o cerere de modificare a fiecărui program care beneficiază de sprijin din partea FTJ în conformitate cu articolul 24 din Regulamentul (UE) 2021/1060 și să includă alocările neprogramate care nu au fost dezangajate.

(4) Angajamentele bugetare se realizează pe baza tabelului menționat la articolul 22 alineatul (3) litera (g) punctul (i) din Regulamentul (UE) 2021/1060. Angajamentele legate de alocările neprogramate nu se utilizează pentru plăți și nu sunt incluse în baza de calcul a prefinanțării în conformitate cu articolul 90 din regulamentul menționat până când nu sunt puse la dispoziție pentru programare în conformitate cu alineatul (3) de la prezentul articol.

Prin derogare de la articolul 105 din Regulamentul (UE) 2021/1060, în absența angajamentului statului membru de a pune în aplicare până la 31 decembrie a oricărui an începând din 2022 obiectivul Uniunii privind neutralitatea climatică până în 2050, angajamentele bugetare pentru anul precedent care se referă la alocările neprogramate se dezangajează integral în anul următor.

Articolul 8

Domeniul de aplicare al sprijinului

(1) FTJ acordă sprijin exclusiv pentru activitățile care sunt direct legate de obiectivul său specific prevăzut la articolul 2 și care contribuie la punerea în aplicare a planurilor teritoriale pentru o tranziție justă întocmite în conformitate cu articolul 11.

- (2) În conformitate cu alineatul (1), FTJ acordă sprijin exclusiv pentru următoarele activități:
- (a) investiții productive în IMM-uri, inclusiv în microîntreprinderi și întreprinderi nou-înființate, care conduc la diversificare, modernizare și reconversie economică;
 - (b) investiții în crearea de noi întreprinderi, inclusiv prin incubatoare de afaceri și servicii de consultanță, care duc la crearea de locuri de muncă;
 - (c) investiții în activități de cercetare și inovare, inclusiv în cele conduse de universități și organizații de cercetare publice, și de promovare a transferului de tehnologii avansate;
 - (d) investiții în dezvoltarea de tehnologii, precum și în sisteme și infrastructuri pentru o energie curată la prețuri accesibile, inclusiv tehnologii de stocare a energiei, și în reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră;
 - (e) investiții în energia din surse regenerabile în conformitate cu Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului ⁽¹⁷⁾, inclusiv criteriile de durabilitate stabilite în aceasta, și în eficiența energetică, inclusiv în scopul reducerii sărăciei energetice;
 - (f) investiții în mobilitatea locală inteligentă și durabilă, inclusiv în decarbonizarea sectorului local al transporturilor și a infrastructurii sale;
 - (g) reabilitarea și modernizarea rețelelor de termoficare în vederea îmbunătățirii eficienței energetice a sistemelor de termoficare și a investițiilor în producția de energie termică, cu condiția ca respectivele instalații de producere a energiei termice să fie furnizate exclusiv din surse regenerabile de energie;
 - (h) investiții în digitalizare, inovarea digitală și conectivitatea digitală;
 - (i) investiții în regenerarea și decontaminarea siturilor dezafectate, în restaurarea terenurilor și inclusiv, unde este necesar, în proiecte de infrastructură verde și în proiecte de reconversie, ținându-se cont de principiul „poluatorul plătește”;
 - (j) investiții în consolidarea economiei circulare, inclusiv prin prevenirea generării de deșeuri și reducerea acestora, utilizarea eficientă a resurselor, reutilizare, reparare și reciclare;
 - (k) actualizarea competențelor și recalificarea lucrătorilor și a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă;
 - (l) asistență pentru căutarea unui loc de muncă acordată persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă;
 - (m) incluziunea activă a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă;
 - (n) asistență tehnică;
 - (o) alte activități în domeniile educației și incluziunii sociale, inclusiv, atunci când se justifică în mod corespunzător, investiții în infrastructură pentru centrele de formare, centrele de îngrijire a copiilor și a persoanelor în vârstă, astfel cum se indică în planurile teritoriale pentru o tranziție justă în conformitate cu articolul 11.

În plus, FTJ poate sprijini, în zonele desemnate ca zone asistate în sensul articolului 107 alineatul (3) literele (a) și (c) din TFUE, investiții productive în alte întreprinderi decât IMM-urile, cu condiția ca aceste investiții să fi fost aprobate în cadrul planului teritorial pentru o tranziție justă, pe baza informațiilor solicitate în temeiul articolului 11 alineatul (2) litera (h) din prezentul regulament. Aceste investiții sunt eligibile numai dacă sunt necesare pentru punerea în aplicare a planului teritorial pentru o tranziție justă, în cazul în care contribuie la tranziția către o economie a Uniunii neutră din punct de vedere climatic până în 2050 și la atingerea țintelor de mediu aferente, în cazul în care sprijinul lor este necesar pentru crearea de locuri de muncă pe teritoriul identificat și nu conduc la relocare, astfel cum este definită la articolul 2 punctul 27 din Regulamentul (UE) 2021/1060.

FTJ poate sprijini totodată investițiile destinate reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră generate de activitățile enumerate în anexa I la Directiva 2003/87/CE, cu condiția ca aceste investiții să fi fost aprobate în cadrul planului teritorial pentru o tranziție justă, pe baza informațiilor solicitate în temeiul articolului 11 alineatul (2) litera (i) din prezentul regulament. Aceste investiții sunt eligibile numai dacă sunt necesare pentru punerea în aplicare a planului teritorial pentru o tranziție justă.

Articolul 9

Excluderi din domeniul de aplicare al sprijinului

FTJ nu acordă sprijin pentru:

⁽¹⁷⁾ Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (JO L 328, 21.12.2018, p. 82).

- (a) dezafectarea sau construirea de centrale nucleare;
- (b) fabricarea, prelucrarea și comercializarea tutunului și a produselor din tutun;
- (c) o întreprindere în dificultate, astfel cum este definită la articolul 2 punctul 18 din Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei ⁽¹⁸⁾, cu excepția cazului în care este autorizată în temeiul unor norme privind acordarea temporară de ajutoare de stat instituite pentru a răspunde unor circumstanțe excepționale sau în temeiul unor norme privind ajutorul *de minimis* pentru sprijinirea investițiilor care reduc costurile energiei în contextul procesului de tranziție energetică;
- (d) investițiile legate de producția, prelucrarea, transportul, distribuția, depozitarea sau arderea combustibililor fosili.

Articolul 10

Programarea resurselor FTJ

(1) Resursele FTJ se programează pentru categoriile de regiuni în care se află teritoriile în cauză, pe baza planurilor teritoriale pentru o tranziție justă întocmite în conformitate cu articolul 11 și aprobate de Comisie ca parte a unui program sau a unei modificări a unui program. Resursele programate iau forma unui sau mai multor programe specifice sau a unei sau mai multor priorități din cadrul programelor.

Comisia aprobă un program sau orice modificare a acestuia numai dacă identificarea teritoriilor celor mai afectate de procesul de tranziție, cuprinsă în planul teritorial pertinent pentru o tranziție justă, este justificată în mod corespunzător, iar planul respectiv este în concordanță cu planul național integrat privind energia și clima al statului membru în cauză.

(2) O prioritate sau prioritățile FTJ cuprind resursele FTJ constând în întreaga alocare din FTJ pentru statele membre sau o parte din aceasta și resursele transferate în conformitate cu articolul 27 din Regulamentul (UE) 2021/1060. Totalul resurselor FEDR și FSE+ transferate către FTJ nu depășește triplul valorii sprijinului acordat de FTJ acestei priorități, cu excepția resurselor menționate la articolul 4 alineatul (1) din prezentul regulament.

(3) În conformitate cu articolul 112 din Regulamentul (UE) 2021/1060, rata de cofinanțare, aplicabilă regiunii în care se află teritoriul sau teritoriile identificate în planurile teritoriale pentru o tranziție justă în conformitate cu articolul 11 din prezentul regulament, pentru prioritatea sau prioritățile FTJ nu depășește:

- (a) 85 % pentru regiunile mai puțin dezvoltate;
- (b) 70 % pentru regiunile de tranziție;
- (c) 50 % pentru regiunile mai dezvoltate.

Articolul 11

Planurile teritoriale pentru o tranziție justă

(1) Statele membre întocmesc, împreună cu autoritățile locale și regionale competente ale teritoriilor vizate, unul sau mai multe planuri teritoriale pentru o tranziție justă care vizează unul sau mai multe teritorii afectate corespunzătoare regiunilor de nivel NUTS 3 sau părți ale acestora, în conformitate cu modelul prevăzut în anexa II. Aceste teritorii sunt teritoriile afectate în cea mai mare măsură pe baza impactului economic și social al tranziției, în special în ceea ce privește adaptarea preconizată a lucrătorilor sau pierderile preconizate de locuri de muncă în domeniul producției și al utilizării combustibililor fosili și necesitățile de transformare a proceselor de producție ale instalațiilor industriale cu cele mai mari emisii de gaze cu efect de seră.

⁽¹⁸⁾ Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat (JO L 187, 26.6.2014, p. 1).

- (2) Planurile teritoriale pentru o tranziție justă conțin următoarele elemente:
- (a) o descriere a procesului de tranziție la nivel național către o economie neutră din punct de vedere climatic, care să includă un calendar al etapelor principale ale tranziției către țintele Uniunii privind energia și clima pentru 2030 și către o economie a Uniunii neutră din punct de vedere climatic până în 2050, în concordanță cu cea mai recentă versiune a planului național integrat privind energia și clima;
 - (b) o justificare pentru identificarea teritoriilor ca fiind afectate în cea mai mare măsură de procesul de tranziție menționat la litera (a) de la prezentul alineat și care urmează să beneficieze de sprijin din partea FTJ, în conformitate cu alineatul (1);
 - (c) o evaluare a provocărilor legate de tranziție cu care se confruntă teritoriile identificate ca fiind cele mai afectate, inclusiv a impactului social, economic și de mediu al tranziției către o economie a Uniunii neutră din punct de vedere climatic până în 2050, identificând numărul potențial de locuri de muncă afectate și de locuri de muncă pierdute, riscurile de depopulare și nevoile și obiectivele de dezvoltare care trebuie atinse până în 2030 și legate de transformarea sau încetarea activităților cu emisii ridicate de gaze cu efect de seră în aceste teritorii;
 - (d) o descriere a contribuției preconizate a sprijinului acordat de FTJ pentru a face față impactului social, demografic, economic, de sănătate și de mediu al tranziției către o economie a Uniunii neutră din punct de vedere climatic până în 2050, inclusiv a contribuției preconizate în ceea ce privește crearea de locuri de muncă și menținerea acestora;
 - (e) o evaluare a coerenței sale cu alte strategii și planuri naționale, regionale sau teritoriale relevante;
 - (f) o descriere a mecanismelor de guvernare care constau în acordurile de parteneriat, măsurile de monitorizare și evaluare planificate și organismele responsabile;
 - (g) o descriere a tipului de operațiuni preconizate și a contribuției estimate a acestora la atenuarea impactului tranziției;
 - (h) în cazul în care urmează să se acorde sprijin pentru investițiile productive în alte întreprinderi decât IMM-urile, o listă orientativă a operațiunilor și întreprinderilor care urmează să fie sprijinite și o justificare a necesității acordării acestui sprijin printr-o analiză a lacunelor care să demonstreze că, în absența investiției, pierderile de locuri de muncă preconizate ar depăși numărul preconizat de locuri de muncă create;
 - (i) în cazul în care urmează să se acorde sprijin pentru investiții în vederea reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră generate de activitățile enumerate în anexa I la Directiva 2003/87/CE, o listă a operațiunilor care urmează să fie sprijinite și o justificare a faptului că acestea contribuie la tranziția către o economie neutră din punct de vedere climatic și conduc la o reducere substanțială a emisiilor de gaze cu efect de seră care se situează cu mult sub nivelurile de referință pertinente stabilite pentru alocarea cu titlu gratuit în temeiul Directivei 2003/87/CE și cu condiția ca aceste operațiuni să fie necesare pentru protejarea unui număr semnificativ de locuri de muncă;
 - (j) sinergiile și complementaritatea cu alte programe relevante ale Uniunii pentru a răspunde nevoilor identificate în materie de dezvoltare; și
 - (k) sinergiile și complementaritatea cu sprijinul prevăzut din ceilalți piloni ai Mecanismului pentru o tranziție justă.
- (3) Elaborarea și punerea în aplicare a planurilor teritoriale pentru o tranziție justă se realizează cu implicarea partenerilor relevanți în conformitate cu articolul 8 din Regulamentul (UE) 2021/1060 și, după caz, a Băncii Europene de Investiții și a Fondului European de Investiții.
- (4) Planurile teritoriale pentru o tranziție justă sunt în concordanță cu strategiile teritoriale relevante menționate la articolul 29 din Regulamentul (UE) 2021/1060 și cu strategiile de specializare inteligentă relevante, cu planurile naționale integrate privind energia și clima și cu Pilonul european al drepturilor sociale.

În cazul în care revizuirea unui plan național integrat privind energia și clima în conformitate cu articolul 14 din Regulamentul (UE) 2018/1999 impune o revizuire a unui plan teritorial pentru o tranziție justă, respectiva revizuire este efectuată ca parte a exercițiului de evaluare la jumătatea perioadei, în conformitate cu articolul 18 din Regulamentul (UE) 2021/1060.

- (5) În cazul în care statele membre intenționează să utilizeze posibilitatea de a primi sprijin în cadrul celorlalți piloni ai Mecanismului pentru o tranziție justă, planurile lor teritoriale pentru o tranziție justă stabilesc sectoarele și domeniile tematice avute în vedere pentru a beneficia de sprijin în cadrul acestor piloni.

*Articolul 12***Indicatori**

- (1) Indicatorii comuni de realizare și de rezultat stabiliți în anexa III și, în cazul în care acest lucru este justificat corespunzător în planul teritorial pentru o tranziție justă, indicatorii de rezultat și de realizare specifici fiecărui program, se utilizează în conformitate cu articolul 16 alineatul (1) al doilea paragraf litera (a), cu articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) și cu articolul 42 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul (UE) 2021/1060.
- (2) Pentru indicatorii de realizare, valorile de referință se stabilesc la zero. Obiectivele de etapă stabilite pentru 2024 și țintele stabilite pentru 2029 sunt cumulative. Țintele nu se revizuiesc după aprobarea de către Comisie a cererii de modificare a programului depuse în temeiul articolului 18 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2021/1060.
- (3) În cazul în care o prioritate a FTJ sprijină activitățile menționate la articolul 8 alineatul (2) litera (k), (l) sau (m), datele privind indicatorii pentru participanți se transmit numai în cazul în care sunt disponibile toate datele referitoare la participantul respectiv solicitate în conformitate cu anexa III.

*Articolul 13***Corecții financiare**

Pe baza examinării raportului final privind performanța programului, Comisia poate efectua corecții financiare în conformitate cu articolul 104 din Regulamentul (UE) 2021/1060 în cazul în care se atinge mai puțin de 65 % din ținta stabilită pentru unul sau mai mulți indicatori de realizare.

Corecțiile financiare sunt proporționale cu realizările și nu se aplică atunci când țintele nu sunt atinse din cauza impactului socioeconomic sau a factorilor de mediu, a unor schimbări semnificative de ordin economic sau de mediu survenite în statul membru în cauză sau din motive de forță majoră care afectează grav implementarea respectivelor priorități.

*Articolul 14***Reexaminare**

Până la 30 iunie 2025, Comisia reexaminează execuția FTJ în ceea ce privește obiectivul specific prevăzut la articolul 2, ținând seama de posibilele modificări ale Regulamentului (UE) 2020/852 și de obiectivele climatice ale Uniunii stabilite într-un regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a cadrului pentru realizarea neutralității climatice și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 401/2009 și (UE) 2018/1999 („Legea europeană a climei”) și de evoluția punerii în aplicare a Planului de investiții pentru o Europă durabilă. Pe baza acestor elemente, Comisia transmite Parlamentului European și Consiliului un raport, care poate fi însoțit de propuneri legislative.

*Articolul 15***Intrare în vigoare**

Prezentul regulament intră în vigoare în ziua următoare datei publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.

Adoptat la Bruxelles, 24 iunie 2021.

Pentru Parlamentul European
Președintele
D. M. SASSOLI

Pentru Consiliu
Președintele
A. P. ZACARIAS

ANEXA I

ALOCĂRILE STATELOR MEMBRE

	Alocări din Instrumentul de redresare al Uniunii Europene	Alocări din resursele CFM	Alocări totale	Ponderele statelor membre din total
Belgia	95	71	166	0,95 %
Bulgaria	673	505	1 178	6,73 %
Cehia	853	640	1 493	8,53 %
Danemarca	46	35	81	0,46 %
Germania	1 288	966	2 254	12,88 %
Estonia	184	138	322	1,84 %
Irlanda	44	33	77	0,44 %
Grecia	431	324	755	4,31 %
Spania	452	339	790	4,52 %
Franța	535	402	937	5,35 %
Croația	97	72	169	0,97 %
Italia	535	401	937	5,35 %
Cipru	53	39	92	0,53 %
Letonia	100	75	174	1,00 %
Lituania	142	107	249	1,42 %
Luxemburg	5	4	8	0,05 %
Ungaria	136	102	237	1,36 %
Malta	12	9	21	0,12 %
Țările de Jos	324	243	567	3,24 %
Austria	71	53	124	0,71 %
Polonia	2 000	1 500	3 500	20,00 %
Portugalia	116	87	204	1,16 %
România	1 112	834	1 947	11,12 %
Slovenia	134	101	235	1,34 %
Slovacia	239	179	418	2,39 %
Finlanda	242	182	424	2,42 %
Suedia	81	61	142	0,81 %
UE 27	10 000	7 500	17 500	100,00 %

Alocări în milioane EUR, la prețurile din 2018 și înainte de deduceri pentru asistență tehnică și cheltuieli administrative (este posibil ca totalurile să nu corespundă din cauza rotunjirilor în plus sau în minus)

ANEXA II

MODEL PENTRU PLANURILE TERITORIALE PENTRU O TRANZIȚIE JUSTĂ

1. Prezentarea procesului de tranziție și identificarea celor mai afectate teritorii din statul membru

Câmp de text [12000]

Referință: Articolul 11 alineatul (2) litera (a)

- 1.1. Prezentare a procesului de tranziție preconizat către țintele Uniunii privind energia și clima pentru 2030 și o economie a Uniunii neutră din punct de vedere climatic până în 2050, în conformitate cu obiectivele planurilor naționale integrate privind energia și clima și cu alte planuri de tranziție existente, cu un calendar pentru încetarea sau reducerea activităților precum extracția de cărbune și lignit sau producția de energie electrică pe bază de cărbune

Referință: Articolul 11 alineatul (2) litera (b)

- 1.2. Identificarea teritoriilor care se preconizează că vor fi cele mai afectate și justificarea acestei alegeri, cu estimarea corespunzătoare a impactului economic și asupra ocupării forței de muncă pe baza prezentării de la secțiunea 1.1.

Referință: Articolul 6

- 1.3. Identificarea regiunilor ultraperiferice și a insulelor cu provocări specifice din teritoriile enumerate în secțiunea 1.1 și a cuantumurilor specifice alocate pentru respectivele teritorii, cu justificarea corespunzătoare

2. Evaluarea provocărilor legate de tranziție, pentru fiecare dintre teritoriile identificate

- 2.1. Evaluarea impactului economic, social și teritorial al tranziției către o economie a Uniunii neutră din punct de vedere climatic până în 2050

Referință: Articolul 11 alineatul (2) litera (c)

Câmp de text [12000]

Identificarea activităților economice și a sectoarelor industriale afectate, făcând distincția între:

- sectoarele în declin, care ar urma să își înceteze sau să își reducă în mod semnificativ activitățile legate de tranziție, inclusiv un calendar corespunzător;
- sectoarele în transformare, care ar urma să fie supuse unei transformări a activităților, a proceselor și a producției.

Pentru fiecare dintre cele două tipuri de sectoare:

- pierderile de locuri de muncă și nevoile de recalificare preconizate, ținând seama de previziunile privind competențele;
- potențialul de diversificare economică și oportunitățile de dezvoltare.

2.2. Necesitățile și obiectivele de dezvoltare până în 2030 în vederea realizării unei economii a Uniunii neutre din punct de vedere climatic până în 2050

Referință: Articolul 11 alineatul (2) litera (d)

Câmp de text [6000]

- Necesitățile în materie de dezvoltare pentru a face față provocărilor legate de tranziție;
- Obiectivele și rezultatele preconizate prin punerea în aplicare a priorității FTJ, inclusiv contribuția preconizată în ceea ce privește crearea de locuri de muncă și menținerea acestora.

2.3. Coerența cu alte strategii și planuri naționale, regionale sau teritoriale relevante

Referință: Articolul 11 alineatul (2) litera (e)

Câmp de text [6000]

- Strategii de specializare inteligentă;
- Strategiile teritoriale menționate la articolul 29 din Regulamentul (UE) 2021/...;
- Alte planuri de dezvoltare regionale sau naționale.

2.4. Tipuri de operațiuni preconizate

Câmp de text [12000]

Referință: Articolul 11 alineatul (2) litera (g)

- tipul de operațiuni preconizate și contribuția estimată a acestora la atenuarea impactului tranziției

Referință: Articolul 11 alineatul (2) litera (h)

Se completează doar în cazul în care se acordă sprijin investițiilor productive în întreprinderi altele decât IMM-urile:

- o listă orientativă a operațiunilor și întreprinderilor care urmează să beneficieze de sprijin, iar pentru fiecare dintre acestea, o justificare a necesității acordării acestui sprijin printr-o analiză a lacunelor care să demonstreze că pierderile de locuri de muncă preconizate ar depăși numărul preconizat de locuri de muncă create în absența investiției

A se actualiza sau a se completa această secțiune prin revizuirea planurilor teritoriale pentru o tranziție justă, în funcție de decizia de a furniza un astfel de sprijin.

Referință: Articolul 11 alineatul (2) litera (i)

Se completează numai în cazul în care se acordă sprijin pentru investiții în vederea reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră generate de activitățile enumerate în anexa I la Directiva 2003/87/CE:

- o listă a operațiunilor care urmează să beneficieze de sprijin și o justificare a faptului că acestea contribuie la tranziția către o economie neutră din punct de vedere climatic și conduc la o reducere substanțială a emisiilor de gaze cu efect de seră care se situează mult sub nivelurile de referință pertinente stabilite pentru alocarea cu titlu gratuit în temeiul Directivei 2003/87/CE și cu condiția ca acestea să fie necesare pentru protejarea unui număr semnificativ de locuri de muncă

A se actualiza sau a se completa această secțiune prin revizuirea planurilor teritoriale pentru o tranziție justă, în funcție de decizia de a furniza un astfel de sprijin.

Referință: Articolul 11 alineatul (2) litera (j)

- sinergiile și complementaritatea operațiunilor avute în vedere cu alte programe relevante ale Uniunii din cadrul obiectivului Investiții pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică (în sprijinul procesului de tranziție), cu alte instrumente de finanțare (Fondul pentru modernizarea sistemului Uniunii de comercializare a certificatelor de emisii) pentru a răspunde nevoilor identificate în materie de dezvoltare

Referință: Articolul 11 alineatul (2) litera (k) și articolul 11 alineatul (5)

- sinergiile și complementaritatea cu sprijinul prevăzut din ceilalți piloni ai Mecanismului pentru o tranziție justă.
- sectoarele și domeniile tematice avute în vedere pentru a beneficia de sprijin în cadrul celorlalți piloni

3. Mecanisme de guvernanță

Referință: Articolul 11 alineatul (2) litera (f)

Câmp de text [5000]

3.1. Parteneriat

- Modalități de implicare a partenerilor în pregătirea, punerea în aplicare, monitorizarea și evaluarea planului teritorial pentru o tranziție justă;
- Rezultatele consultării publice

3.2. Monitorizare și evaluare

- Monitorizarea și evaluarea măsurilor planificate, inclusiv indicatori de măsurare a capacității planului de a-și atinge obiectivele

3.3. Organismul/organismele de coordonare și de monitorizare

Organismul sau organismele care răspund de coordonarea și monitorizarea punerii în aplicare a planului și rolul acestora

4. Indicatori de realizare sau de rezultat specifici programelor

Referință: Articolul 12 alineatul (1)

- A se completa doar în cazul în care sunt prevăzuți indicatori specifici programelor:
- justificarea necesității indicatorilor de realizare sau de rezultat specifici programelor, pe baza tipurilor de operațiuni preconizate

Tabelul 1.
Indicatori de realizare

Obiectiv specific	ID [5]	Indicator [255]	Unitate de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta pentru 2029

Tabelul 2.
Indicatori de rezultat

Obiectiv specific	ID [5]	Indicator [255]	Unitate de măsură	Valoarea de referință	Anul de referință	Ținta pentru 2029	Sursa datelor [200]	Comentarii [200]

INDICATORI COMUNI DE REALIZARE ȘI INDICATORI COMUNI DE REZULTAT PENTRU FONDUL PENTRU O TRANZIȚIA JUSTĂ ⁽¹⁾

Indicatori comuni de realizare REGIO (RCO) și indicatori comuni de rezultat REGIO (RCR)	
Realizări	Rezultate
RCO 01 – Întreprinderi care beneficiază de sprijin (din care: micro, mici, medii, mari) (*)	RCR 01 – Locuri de muncă create în entitățile care beneficiază de sprijin
RCO 02 – Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin granturi	RCR 102 – Locuri de muncă create în domeniul cercetării în entitățile care beneficiază de sprijin
RCO 03 – Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin instrumente financiare	RCR 02 – Investiții private care completează sprijinul public (din care: granturi, instrumente financiare) (*)
RCO 04 – Întreprinderi care beneficiază de sprijin nefinanciar	RCR 03 – Întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri) care introduc inovații în materie de produse sau procese
RCO 05 – Întreprinderi nou înființate care beneficiază de sprijin	RCR 04 – IMM-uri care introduc inovații în materie de comercializare sau organizare
RCO 07 – Organizații de cercetare care participă la proiecte de cercetare comune	RCR 05 – IMM-uri care introduc inovații la nivel intern
RCO 10 – Întreprinderi care cooperează cu organizații de cercetare	RCR 06 – Cereri de brevete depuse
RCO 121 – Întreprinderi care beneficiază de sprijin în vederea reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră generate de activitățile enumerate în anexa I la Directiva 2003/87/CE	RCR 29a – Emisii de gaze cu efect de seră estimate, generate de activitățile enumerate în anexa I la Directiva 2003/87/CE în întreprinderile care beneficiază de sprijin
RCO 13 – Valoarea serviciilor, a produselor și a proceselor digitale dezvoltate pentru întreprinderi	RCR 11 – Utilizatori de servicii și produse și procese digitale publice noi și optimizate
	RCR 12 – Utilizatori de servicii, produse și procese digitale noi și optimizate dezvoltate de întreprinderi
RCO 15 – Capacități create pentru pepinierele de afaceri	RCR 17 – Întreprinderi noi aflate încă pe piață
	RCR 18 – IMM-uri care utilizează servicii ale unor pepiniere de afaceri după crearea pepinierele
RCO 101 – IMM-uri care investesc în competențe pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenariat	RCR 97 – Programe de ucenicie care beneficiază de sprijin în IMM-uri
	RCR 98 – Angajați din IMM-uri care finalizează programe de formare a competențelor pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenariat (pe tip de competențe: tehnice, de management, de antreprenariat, verzi, altele) (*)
RCO 18 – Locuințe cu performanță energetică îmbunătățită	RCR 26 – Consum anual de energie primară (din care: al locuințelor, clădirilor publice, întreprinderilor etc.) (*)
RCO 19 – Clădiri publice cu performanță energetică îmbunătățită	RCR 29 – Emisii de gaze cu efect de seră estimate
RCO 20 – Conducte ale rețelei de termoficare și răcire centralizată nou construite sau îmbunătățite	
RCO 104 – Număr de unități de cogenerare de înaltă eficiență	

(1) Din motive legate de prezentare, indicatorii sunt grupați pentru a asigura o corelare mai ușoară cu indicatorii incluși în alte regulamente specifice fondului.

RCO 22 – Capacitate de producție suplimentară pentru energia din surse regenerabile (din care: energie electrică, termică) (*)	RCR 31 – Energie totală din surse regenerabile produsă (din care: energie electrică, termică) (*) RCR 32 – Capacitate operațională suplimentară instalată pentru energie din surse regenerabile
RCO 34 – Capacități suplimentare pentru reciclarea deșeurilor RCO 107 – Investiții în instalații pentru colectarea separată a deșeurilor RCO 119 – Deșeuri pregătite pentru reutilizare	RCR 47 – Deșeuri reciclate RCR 48 – Deșeuri reciclate utilizate ca materii prime
RCO 36 – Infrastructuri verzi care beneficiază de sprijin pentru alte scopuri decât adaptarea la schimbările climatice RCO 38 – Suprafața de teren reabilitat care beneficiază de sprijin RCO 39 – Sisteme de monitorizare a poluării aerului instalate	RCR 50 – Populația care beneficiază de măsuri privind calitatea aerului (**) RCR 52 – Sol reabilitat utilizat pentru zone verzi, locuințe sociale, activități economice sau alte utilizări
RCO 55 – Lungimea liniilor noi de tramvai și metrou RCO 56 – Lungimea liniilor de tramvai și metrou reconstruite sau modernizate RCO 57 – Capacitatea materialului rulant ecologic pentru transportul public colectiv RCO 58 – Piste ciclabile care beneficiază de sprijin RCO 60 – Orașe și localități cu sisteme de transport urban digitalizate noi sau modernizate	RCR 62 – Număr anual de utilizatori ai transporturilor publice noi sau modernizate RCR 63 – Număr anual de utilizatori ai liniilor de tramvai și de metrou noi sau modernizate RCR 64 – Număr anual de utilizatori ai pistelor ciclabile
RCO 61 – Suprafața structurilor noi sau modernizate ale serviciilor de ocupare a forței de muncă	RCR 65 – Număr anual de utilizatori ai structurilor noi sau modernizate ale serviciilor de ocupare a forței de muncă
RCO 66 – Capacitatea sălilor de clasă din structurile noi sau modernizate de îngrijire a copiilor RCO 67 – Capacitatea sălilor de clasă din structurile educaționale noi sau modernizate	RCR 70 – Număr anual de utilizatori ai structurilor noi sau modernizate de îngrijire a copiilor RCR 71 – Număr anual de utilizatori ai structurilor educaționale noi sau modernizate
RCO 113 – Populația vizată de proiecte derulate în cadrul acțiunilor integrate pentru incluziunea socioeconomică a comunităților marginalizate, a gospodăriilor cu venituri reduse și a grupurilor dezavantajate (**)	
RCO 69 – Capacitatea unităților de asistență medicală noi sau modernizate RCO 70 – Capacitatea unităților de asistență socială noi sau modernizate (altele decât locuințele)	RCR 72 – Număr anual de utilizatori ai serviciilor de e-sănătate noi sau modernizate RCR 73 – Număr anual de utilizatori ai unităților de asistență medicală noi sau modernizate RCR 74 – Număr anual de utilizatori ai unităților de asistență socială noi sau modernizate

Indicatori comuni de realizare imediată (EECO) și indicatori comuni de rezultat imediat (EECR) pentru participanți ⁽¹⁾ ⁽²⁾	
Realizări	Rezultate
EECO 01 – șomeri, inclusiv șomeri pe termen lung (**)	EECR 01 – participanți aflați în căutarea unui loc de muncă la încetarea calității de participant (**)
EECO 02 – șomeri pe termen lung (**)	EECR 02 – participanți care urmează studii sau cursuri de formare la încetarea calității de participant (**)
EECO 03 – persoane inactice (**)	EECR 03 – persoane care dobândesc o calificare la încetarea calității de participant (**)
EECO 04 – angajați, inclusiv persoane care desfășoară o activitate independentă (**)	EECR 04 – participanți care au un loc de muncă, inclusiv care desfășoară o activitate independentă, la încetarea calității de participant (**)
EECO 05 – numărul copiilor cu vârsta sub 18 ani (**)	
EECO 06 – tineri cu vârste între 18 și 29 de ani (**)	
EECO 07 – numărul de participanți cu vârsta de cel puțin 55 de ani (**)	
EECO 08 – absolvenți de învățământ secundar inferior sau sub acest nivel (ISCED 0-2) (**)	
EECO 09 – persoane cu studii liceale (ISCED 3) sau postliceale (ISCED 4) (**)	
EECO 10 – persoane cu studii superioare (ISCED 5-8) (**)	
EECO 01 – numărul total de participanți ⁽³⁾	

(*) Defalcarea nu este solicitată pentru programare, ci doar pentru raportare.

(**) Datele raportate sunt date cu caracter personal în conformitate cu articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) (JO L 119, 4.5.2016, p. 1).

⁽¹⁾ Se raportează toți indicatorii de realizare și de rezultat referitori la participanți.

⁽²⁾ Datele cu caracter personal trebuie defalcate în funcție de sex (bărbați/femei – persoane non-binare, conform dreptului intern). Dacă anumite rezultate nu sunt posibile, nu este necesar ca datele legate de respectivele rezultate să fie colectate sau raportate. După caz, indicatorii comuni de realizare pot fi raportați pe baza grupului-țintă al operațiunii. Atunci când datele sunt colectate din registre sau surse echivalente, statele membre pot utiliza definițiile naționale.

⁽³⁾ Prezentul indicator se calculează în mod automat, pe baza indicatorilor comuni de realizare legați de statutul profesional.